

Izhaja dvakrat na mesec ter stane za vse leto 1 K 60 vin., za pol leta 1 K.

Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošlji upravništvu „Rodoljuba“ v Ljubljani, vs spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“.

RODOLJUB

Za oznanila plačuje se od štiri-stopne petit-vrste 16 vin. če se enkrat tiska; 24 vin. če se 2krat, in 30 vin. če se 3krat ali večkrat tiska.

Pisma izvolijo naj se frankirati. Rokopisi se ne vračajo.

1. številka

V Ljubljani, dne 14. januarja 1904.

XIV. leto.

Kdo stoji na braniku za prava slovenskega naroda?

V zadnji svoji številki priobčuje v radikalno slovanskem duhu pisana revija »Parlamentär«, izhajajoča na Dunaju, vrlo zanimiv članek pod naslovom »Slovenski bojni stadij«. V članku se slika bedni položaj slovenskega naroda, kako so se zaklele proti njemu vse mogoče sile, da ga ugonobe in ga spravijo s svetovnega pozorišča. Nato nadaljuje člankar določno: »Slovenski narod se v svojem napredku in razvoju tem bolj pritiska ob steno, ker ga znotraj davi in duši rimski klerikalizem, ker ga pobijata srednjeveška popovska vlada in nazadnjaški konservativizem.

Današnji njegov položaj bi upravičeval zaključek, da je usoda slovenskega naroda že zdavna zapечатena. V resnici, nemški in laški pritisk na eni strani in rimsko-klerikalna samopašnost in hrupenjenje po samovladi na drugi strani, bi že zdavna udušili v narodu slovenskem vsako narodno zavest, ako bi ne prišle v zadnjem hipu na površje slovenske svobodne in napredne ideje, katere zastopa slovenska narodno napredna stranka, da reši domovino pogube. In ta stranka je tudi, ki drži tehtnico, da se ni preko slovenskega naroda do sedaj potegnila zadnja črta. Vsa narodna podjetja, bodisi kulturna, bodisi gospodarska, je osnovala ta stranka. Narodno-napredna stranka je močan jez proti nemškemu in laškemu navalu in nasprotuje z vso odločnostjo in nevstrašenostjo nevarnosti, da bi slovenski narod pogoltnil nenasitni rimski klerikalizem v svojem stremjenju po nadvladi. Njeno stališče je tem težavnejše, ker se nima boriti samo z zunanji sovražniki, marveč mora zopet znova graditi vse ono, kar so podrli notranji sovražniki. Kdor se bavi z domačo slovensko politiko, bo morda vzpričo domačega boja obeh slovenskih strank dvomil, da bi bila ta borba za tak narod, kakor je slovenski, koristna in bi marveč ne bila naravnost nevarna; mogoče je, da se na prvi pogled vidi kakor nepotrebna in drzna, toda v kljub temu je potrebna, ako se hoče, da slovenski narod ne pogine pod jarmom rimsko-klerikalnega egoizma. Plevel na njivi škoduje setvi in se mora izruvati in uničiti in plevel v človeški družbi se mora takisto ugonobiti, ker zavira njeno rast in njen razvoj.

To nalogo pa ima slovenska napredna misel in dokler bo ista gorela v narodu slovenskem, dokler bo duh svo-

bode in napredka navdajal slovenski narod in njegove voditelje, je zagotovljena tudi boljša bodočnost naroda slovenskega.

Tako piše o narodno-napredni stranki in njenih stremljenjih najradikalnejši slovanski list v Avstriji. In kako nas blati »Slovenec« ?!

Kdo ima prav, katera sodba je prava, prepuščamo mirne duše in čiste vesti razsodbi slovenskega, zares narodnega občinstva.

Kupčija s sužnji.

Izseljevanje iz naših krajev se množi in posledice tega izseljevanja so čedalje občutnejše. Resnica je sicer, da je prišlo iz Amerike že mnogo denarja na Kranjsko in resnica je tudi, da se sedaj še velika večina izseljencev povrne domov, da torej pri nas izseljevanje ne pomeni take efektivne izgube na narodnem premoženju in na človeškem materialu, kakor na primer izseljevanje Italijanov v Južno Ameriko — ali v zlic temu je izseljevanje jako žalosten pojav in tiči v njem velika nevarnost.

Naloga vseh narodnih strank je, da posvetijo izseljevanju vso svojo pazljivost in skušajo na eni strani delati na to, da se odpravijo vzroki izseljevanju, na drugi strani pa, da se izseljevanje tako uredi, da ostanejo izseljenci v zvezi s svojim narodom in se svojemu narodu ohranijo ter mu koristijo tudi kot izseljenci. Kolonizacija tistih, ki doma nimajo kruha, je eden največjih, četudi najtežavnejših problemov slovenske narodne politike. To je vprašanje, ki ima za naš usoden pomen. Smer, v kateri se mora rešiti to vprašanje, je pač jasna: Izseljevanje se mora tako urediti, da izseljenci in njihovi otroci in nasledniki ostanejo ohranjeni Slovenstvu in da se z njimi razširi slovenski teritorij.

To se da doseči le z velikimi žrtvami in le z združenimi močmi. Zdaj se dejanjski nihče ne zmeni za to in tako izgubi narod tisoče in tisoče svojih ljudi.

Naši klerikalci posvečujejo že nekaj časa sem izseljevanju posebno pozornost. Toda ta pozornost izvira iz egoističnih namenov. Koder je kaj mrhovine, se zbirajo vrane — in koder je iz kake bolezn socialnega telesa dobiti kaj profita, tam se prvi cglase klerikalci. Vedno »rešujejo« ljudstvo, povsod je »osrečujejo«, a vedno le tako, da imajo le oni sami dobiček, ljudstvu pa pri tem osrečevanju še srajco sledejo.

Klerikalci so se zdaj združili z nemško Rafaelovo družbo, da bi tudi pri izseljevanju imeli kaj profita.

Rafaelova družba je znana iz gališkega deželnega zbora. Tam so se svoj čas razkrile strahovite reči o tej družbi. Dokazalo se je, da je ta družba po svojih zaupnikih — katoliških duhovnikih — pregovorila na tisoče ljudi za izseljevanje, da jih je izkoristila in končno te nesrečnike prodala v sužnost. Vse to nečuvono početje Rafaelove družbe smo že svoj čas obširno pojasnili v »Slovenskem Narodu«.

In zdaj so postali kranjski duhovniki agentje te iste Rafaelove družbe in se z vneto pripravljajo na kupčijo s človeškim mesom, saj si obetajo obilnega dobička.

»Slovenec« je v soboto presenetil javnost s tem naznanilom. V svojem članku trdi, da namen Rafaelove družbe ni, pospeševati izseljevanje, pač pa izseljence med potjo in do cilja varovati in podpirati. In da bi nevedni ljudje čim gotoveje sedli na te limanice, se jim obeta brezplačen — svet.

To je seveda čisto navaden humbug. Pravi namen Rafaelove družbe je ves drugačen. Navadni agentje parobrodskih družb prodajajo vozne listke, sicer pa puste izseljencu popolno svobodo, da stori kar hoče. Rafaelova družba pa ni zadovoljna s tem, da dobi lepe provizije od parobrodskih družtev za to, da se izseljenci peljejo z njihovimi ladjami, nego zasluži tudi lepe provizije od ameriških delodajalcev, h katerim izseljence dirigira. Izseljenec niti ne sluti, da je »brezplačne svete« jako drago plačal.

Sicer pa res ne vemo, kako se morejo in smejo župni uradi brez oblastnega dovoljenja spremeniti v agenture tujega podjetja za izseljevanje. V tem oziru bomo poskrbeli, da se bo na pristojnem mestu vprašalo vlado in zahtevalo pojasnila. Zdaj vsakega agenta, ki nima koncesije, strogo zasleduje in kaznuje in to je prav. Ali bo župnikom in kaplanom pod pretvezo, da dajo »dobre svete«, dovoljeno, agentirati za tuje podjetje in agitirati za izseljevanje? Že sedaj nima kmet več poslov — ali naj ti lakom i duhovniki še zadnjega posla spravijo v Ameriko? Prosimo somišljenike po deželi, naj posvečajo tej zadevi vso pozornost in naj nas obveščajo, kako kaj cvete kupčija s človeškim mesom, kateri so se posvetili duhovniki.

Notranji položaj.

V naši državni polovici so se zadnji čas zopet pojavili črni oblaki. Vlada se dolgo časa ni hotela zmeniti za odpor Čehov, kajti mislila je, da spravi v zlic temu trgovinsko pogodbo z Ogrsko na ta način pod streho, da jo uveljavi z navadno cesarsko odredbo. Toda Ogrščajo take pogodbe pripoznati in pravijo: pogodbo mora skleniti dunajski

drž. zbor ali je pa sploh ne bo. Zdaj se skuša vlada s Čehi pobotati, da bi Čehi omogočili sprejetje trgovinske pogodbe v drž. zboru. V kolikor se da spoznati, pa se Čehi ne dajo pregovoriti. Čuje se, da odstopi vsled tega ali ministrstvo, ali pa se razpusti drž. zbor. Pomagalo pa ne bo ne eno, ne drugo, pomagalo bi le, če bi Avstrija postala pravična in nehala biti mačeha slovanskih narodov.

Delegacija.

Zdaj zborujeta avstrijska in ogrska delegacija. V proračunskem odseku avstrijske delegacije se je dr. Šusteršič grozno repenčil, da je avstrijski cesar pri volitvi sedanjega papeža po katoliškem kardinalu Puzini izrekel željo, da naj se ne voli za papeža kardinal Rampolla. Šusteršič je zaradi tega zabavljaj, dasi ima cesar starodavno pravico, izreči tako željo. Zato ker se je cesar poslužil svoje pravice, zabavlja Šusteršič. Najbrž mu ni všeč novi papež, ki je take ljudi, kakor so dr. Krek, dr. Šusteršič in drugi proglasil za hudiče in smrad iz pekla.

Rusija in Japonska.

Zadnji čas je bil ves svet v skrbeh, da pride v daljni Aziji do velike in krvave vojne med Rusijo in Japonsko. Japonci bi se radi polastili države Koreja, ki je skoraj tako velika, kakor naša država, Rusi pa tega ne puste, ker bi jim Japonci s tem zaprli pot v morje, če bi dobili Korejo. Zadnje dni se je sicer obrnilo nekoliko na boljše, a mogoče je še vedno, da nastane vojna.

Domače in razne novice.

— **Šusteršič, cigararice in kmetje.** Na shodu na starem strelišču, kjer sta morala »ljudska« osrečevalca dr. Šusteršič in dr. Krek pred delavci bežati, da so jima škrioci frfotali v zraku, so igrale pobožne cigararice glavno vlogo. Te krepostne device so jedro katoliške armade v Ljubljani in so pripravljene za dr. Šusteršiča in za dr. Kreka žrtvovati še svoje pomečkane »kranceljne«. Ko bi ne bilo cigararic — bi bila katoliška stranka v Ljubljani stranka generalov, ki nimajo nič vojaštva za seboj. Sicer ne plačujejo cigararice prav nobenega davka in še v sto letih ne bodo imele volilne pravice, a vendar so odločilni vpliv na škofovo stranko. Lahko se reče, da v Ljubljani drže cigararice sveto katoliško stvar pokonci. Zato pa ne umejemo, kaj se kmetje v ljubljanski okolici tako jeze, da je dr. Šusteršič cigararicam obljubil, da jim ljubežni plača z ljubeznijo in zvestobo z zvestobo. Cigararice hodijo na katoliške shode in delajo sploh štafažo pri vseh klerikalnih prireditvah — Šusteršič pa pojde nad finančnega ministra in nad ministrskega predsednika, da se

cigararicam zvišajo plače, in če treba pojde tudi do cesarja. Sicer imajo cigararice že zdaj za svoje delo jako lepe plače, so zavarovane za slučaj bolezni, imajo zastoj zdravnikov — kar je pri mnogoštevilnih porodih gotovo velika dobrota — imajo zagotovljeno penzijo in vse polno drugih udobnosti, ali vzpričo njihovim zaslugam za katoliško stvar je to še vse premalo. Dr. Šusteršič in dr. Krek jim preskrbita še kaj več. Res je sicer, da je jako mnogo obrtnikov davkoplačevalcev, ki imajo številnejše rodbine, kakor cigararice, in se jim veliko slabše godi kraj trdega dela, nego delavkam tabačne tovarne, a vzlic temu privoščimo tem katoliškim amaconkam vsako zboljšanje njih položaja. Kmetje v ljubljanski okolici pa godrnjajo, češ, že itak ni dobiti posla, ker tišči vse v tobačno tovarno, zdaj se pa še naš poslanec dr. Šusteršič poteguje, da naj se cigararicam zvišajo plače. Ali so ga volile cigararice, ali smo ga volili mi? Če neče nas zastopati, naj ga pa cigararice volijo! Tako se govori po ljubljanski okolici, katero je tobačna tovarna spravila ob vse posle, tako da kmetje čist nič ne prikrivajo svoje pobožne želje, »naj vzame hudič tabačno tovarno«. Celo k nam se zatekajo ti sicer do kosti klerikalni možje, naj se zavzamemo zanje. In kar naravnost pravijo, da bi najraje videli, če bi prišla tovarna iz Ljubljane. Nam pa seveda niti na misel ne prihaja, da bi se zanje zavzemali in odkrito smo jim povedali, da je nam še prav, če se dr. Šusteršič zavzame za zvišanje plač ljubljanskih cigararic, pa če bi iz ljubljanske okolice zadnja dekla ušla v tobačno tovarno. In odkrito smo rekli tem možem: Prav se vam godi, da se dr. Šusteršič poganja za cigararice in dela vam škodo — zakaj ste ga pa volili. Vsak okraj ima takega poslanca, kakršnega zasluži.

— Papež je izpregovoril.

Preteklo je že nekaj mesecev, kar nosi Pij X. papeško krono. Ves ta čas je bilo čitati vse polno različnih poročil o papeževem političnem prepričanju in o njegovih socialnih nazorih. Umevno je, da se je zlasti ves katoliški svet intenzivno zanimal za to zadevo, saj so papeževi nazori nezmotljivi in edino resnični še tedaj, če se tudi ne strinjajo z nazori kakšnega prejšnjega ravno tako nezmotljivega papeža. Sedaj je končno izpregovoril papež Pij X. in kar je povedal, to je vzbudilo velikansko senzacijo po vsem svetu. Vatikansko glasilo „Osservatore romano“ je priobčilo papežev Motu proprio z dne 18. t. m., to je ukaz vsemu katoliškemu svetu. V tem ukazu določa papež, kako mora biti v javnih zadevah delovanje katoličanov. Ta naročila so v istini velezanimiva in z veliko radovednostjo čakamo, kaj poreko naši klerikalni listi in naš škof. V prvi vrsti je papežev ukaz naperjen proti krščanskim socialistom. Papež poudarja, da mora katoliška cerkev pred vsem varovati **sedanji** socialni red (kaj pravite na to g. Krek, ki sedanjega socialnega reda v spisih in na shodih ne morete dosti ogrditi?). Dalje pravi papež, da je sedanji socialni red delo Boga (Dr. Krek pa podira to božjo uredbo!

in da kdor hoče vstvariti enakost, ta razdira ta božji red. Papež pravi, da je volja božja, da so eni knezi, drugi podaniki, eni gospodje, drugi služabniki, eni bogati, drugi revni, eni učeni, drugi nevedni. Kdor skuša odpraviti, da so eni premožni, drugi pa ne, tisti greši proti božji pravičnosti. (Ali ste slišali dr. Krek, ki vedno svoj jezik opletate okrog „liberalnih kapitalistov“, ki vsi skup nimajo toliko premoženja, kakor ga ima samo katoliška cerkev na Kranjskem!) Papež se bavi dalje tudi s politično delavnostjo krščanskih socialistov in jim ukazuje, da se ne smejo vtikati v politiko, niti stremiti za političnimi cilji. Krščanskim socialistom v Italiji prepoveduje papež povrh še vsako udeležbo pri volitvah. Tudi o katoliških pisateljih je izpregovoril papež. V tem oziru ukazuje papež, da morajo vsi katoliški pisatelji svoje spise predlagati škofom v odobrenje in se brez pritožbe strogo ravnati po škofovih ukazih. Tudi to je zanimivo. Odslej naš škof ne bo več mogel govoriti, da ni odgovoren za „Slovenca“ in za „Domoljuba“. Sicer se ne more zahtevati, da bi škof prebral vsako vrsto, predno pride v list, zahtevati pa se more, da ukaže, naj pišejo njegovi duhovniki pošteno in naj ne lažejo tako po cigansko, kakor je njih navada. Tudi prepoveduje papež, da se govori glede socialnega vprašanja o kakih pravicah revežev (Leon XIII. je še govoril o socialni pravičnosti, Pij X. pa tega ne priznava), nego ukazuje, da se sme v socialnem oziru govoriti in pisati samo o usmiljenju. Končno je papež odredil, da se mora ta njegov ukaz nabiti povsod, koder obstoje katoliške družbe in društva, in da ga morajo priobčiti vsi katoliški listi, sicer jih zadene interdikt. — Ali se je čuditi, da je ta papežev ukaz, kateremu se morajo podvreči vsi katoličani, obudil po vsem svetu največjo senzacijo! Za danes se ne spuščamo v kritično pretresanje papeževga ukaza. Počakati hočemo, da se oglasita ljubljanski škof in dr. Krek in da priobčijo ta ukaz kranjski klerikalni listi. Potem bomo govorili dalje.

„Gospodarska zveza“ — na lovu. Temu „najpopolnejšemu in najvzornejšemu“ slovenskemu gospodarskemu zavodu že prav huda prede, kakor se kaže. Zato se gospodje okrog „Gospodarske zveze“ na vse načine trudijo, da bi vse slovensko združništvo in posojilništvo izvabili pod svojo streho in s tem svoj zavod rešili (sicer neizogibnega propada. Da je „Gospodarska zveza“ v hudi zadregi, ker ni letos dobila vladne podpore, na katero je z vso gotovostjo računala, je dognana stvar. Toda to bi še ne bilo tako hudo, ako bi se ji ne bil podrl načrt, s katerim bi se sicer skoro bankerotna „Gospodarska zveza“ rešila na mah vseh težav in se postavila na trdno in varno podlago. Kakor je znano, so klerikalci mislili, da bo „Gospodarska zveza“ vočigled novega združnega zakona eo ipso postala centrala vseh slovenskih denarnih zavodov, v kateri se bo osredotočevalo vse gospodarsko življenje, in katera bi kot taka imela tudi revizijo v rokah. Ta nada se „Gospodarski zvezi“ ni izpolnila! Izven „Gospodarske zveze“ se

nahajajoče slovenske zadrage, s katerimi so klerikalci računali, da bodo z ozirrom na novi združni zakon prostovoljno vstopile v klerikalno zvezo, se niso uklonile in se niso dale izvabiti v uto katoliške organizacije, vsled česar je „Gospodarski zvezi“ padel tudi izključni „patent“ do revizije v vodo. Ker je pa ta zadeva za „najpopolnejšo in najvzornejšo združno organizacijo“ vendarle življenskega pomena, to je, da pomenja zanjo toliko, kakor — biti ali ne biti —, skuša „Gospodarska zveza“, kar se ji javno ni posrečilo, doseči na tihem, da bi jo slovenske zadrage priznale kot svoje sredo-točje. Pred kratkim so namreč sklicali gospodje okrog „Gospodarske zveze“ zaupnike iz stroke združne organizacije vseh slovenskih dežel na strogotajno posvetovanje v Ljubljano. To posvetovanje ni imelo drugega namena, nego pridobiti zaupnike za „Gospodarsko zvezo“. In res sta se dr. Krek in dr. Schweitzer na vse načine trudila, da bi zaupnike prepovorila, da bi se izrekli za vstop po njih zastopanih zdruhov v „Gospodarsko zvezo“. Toda gospoda sta grozno pogorela, zakaj vsi zaupniki so skoro soglasno, kakor se je nam posrečilo izvedeti, vstop odklonili. Kakšen moralen poraz pomenja to za „Gospodarsko zvezo“, označuje posebno še dejstvo, da celo prefekt Podgorca iz Celovca, klerikalec najčistejše in najpristnejše barve, in zastopnik klerikalne posojilnice iz Gorice nista hotela ničesar slišati o predlogih dr. Kreka. Iz tega dejstva pač lahko vidi klerikalna gospoda, da „Gospodarska zveza“ celo pri somišljenikih izven Kranjske ne uživa niti trohice zaupanja. To je dr. Kreka hudo zadelo in uvidel je takoj, da bi ta stvar, ako bi prišla v javnost, lahko njegovemu zavodu hudo škodovala in mu uničila še tisto betvico ugleda in zaupanja, katero ima še doslej „Gospodarska zveza“ v javnosti. Zato je dr. Krek prepogovoril zaupnike, da so mu sveto obljubili, da ne bo nikdo niti zinil v javnosti o tem posvetovanju, obenem pa tudi zatrdil, da bo „Gospodarska zveza“ sama izdala oficijelni komunike o tem posvetovanju. Precej časa je že poteklo od tega, o oficijelnem komunikeju pa le še ni ne duha ne sluha! Dr. Krek in dr. Schweitzer že vesta, zakaj sta pozabila na svojo dano obljubo! Saj vendar nista tako neumna, da bi o fiasku svojih stremiljenj sama obveščala slovensko javnost!

— Kričeč slučaj farovške predrznosti. Piše se nam: Ono nedeljo je bila prodaja cerkvenih stolov in pobiranje stolovine. Navadno se je pobiralo 35 kr. za sedež, letos pa so „gospod“ zahtevali 1 K. Ker kmetje s tem niso bili zadovoljni in ker se tudi pri nas že začenja svitati v kmečkih glavah, začeli so kmetje opozicijo, češ 1 K ne damo, nego kakor smo se pogodili, 35 kr. To je bilo seve preveč g. župniku in z lece je začel grometi v svoji sveti jezi kakor obstreljen „lintvern“ in dvakrat je tresčilo v nšesa slušalcev: „Prokleti, ki ničesar ne daste.“ Ali je to krščanska ljubezen? Hudo ga je tudi bolelo, da je nabral mežnar pri pobiranju med mašo za gosp. župnika samo 15 kr. in med temi 13 vinarjev. Ne smemo se torej čuditi sveti jezi g. maziljenca, ako je spet zahrul raz leco:

„Proklet tisti, ki ne da v pinko.“ Po dolgem odmoru nadaljeval je preroško: „Vsem stanovom zvišujejo plače, učiteljem, uradnikom, oficirjem i. t. d., samo nam duhovnikom ne. Ali mislite, da bomo vsled tega stradali? O ne, nikdar ne; dominusvobiskum nikdar ne strada.“ Dobro, da ste nam to povedali g. župnik; drugič dobeste namesto vinarja — knof. Če se ne poboljšate g. župnik, priobčimo prihodnjč še marsikaj zanimivega. Za zdaj si pa zapomnite: na tak nesramen način lahko kričite na svojo debelo kuharico, ne pa na nas poštene kmete, ki si moramo vsak vinar prislužiti v potu svojega obraza!

— Cesar in klerikalna obstrukcija. Dne 17. decembra je bila z najvišjega mesta izrečena sodba o brezvestni obstrukciji, ki jo uganjajo klerikalci v kranjskem deželnem zboru. Zgodilo se je to pri sprejemu delegacije. Pri ti priliki je cesar ogovoril tudi dr. Šusteršiča. Cesar je govoril z dr. Šusteršičem jako razburjeno in pokazal dr. Šusteršiču vso svojo cesarsko nemilost. Šusteršič se je opravičeval in sicer prav nerodno. Cesarju se niti vredno ni zdelo, da bi bil na to neumno opravičevanje sploh kaj odgovoril, nego je z vidno nevoljo pokazal dr. Šusteršiču hrbet. To je zaušnica, ki je klerikalci ne bodo tako kmalu pozabili in ki kaže, kako prazne so vsenade klerikalcev, da dobe za svojo obstrukcijo podpore od zgoraj. „Slovenec“ jeclja, da je cesar napačno poučen. Resnica pa je, da je cesar jako dobro poučen o vzrokih klerikalne obstrukcije, da uvideva cesar nesramnost in neutemeljenost klerikalne obstrukcije in jo zato obsoja.

— Volitev obč. starešinstva v Vipavi. Pri volitvi obč. starešinstva v Vipavi je bil znova izvoljen za župana gosp. Ant. Hrovatin mlaj. Za občinske svetnike so pa voljeni gg. Josip Petrovčič, Ivan Mesešnel, Ivan Ferjančič, Ivan Lekanst. in Josip Žvokelj.

— Vse za denar! Pred kratkim je šla neka postarna ženska k spovedi. Ta ženska si služi vsakdanji kruh s tem, da pomiva po hišah. Trd je ta kruh in za to žensko pomeni kronica več kakor za ljubljanskega škofa tisočak. Ta ženska je torej šla k spovedi. In ko je naštel svoje „grehe“, ji je rekel spovednik: „Vi tako dosti molite, zato vam ne bom naložil take pokore; namesto da bi molili za pokoro, dajte svojemu stanu primeren znesek za škofove zavode.“ Tako je govoril spovednik in potem ženici na dolgo in široko razkladal, kako važni bodo škofovi zavodi in kako veliko stori za izveličanje svoje duše, kdor kaj žrtvuje za zavode. Ob sebi se razume, da spovednik ni zaman govoril. Ženica, ki bi laglje zmolila par tucatov rožnih vencev, nego utрпи le eno kronico, je dala za škofove zavode za njene razmere več kot primerno število kronic! Ali ni to simonija? Če želi škof, mu povemo ime in bivališče dotične ženice.

— Zopet eden! Prejeli smo in objavljamo: Potrtim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naše iskreno ljubljeno katoliško kmetijsko društvo v Kamniku po dolgi in težki bolezni, imenovani sušica, mirno izdih-

nilo. Pogreb preskrbi c. kr. sodnija, ki je parte-list že objavila v uradnem listu. Kakor stroške poroda, plača tudi stroške bolezni, smrti in pogreba zapeljani kmet. Prosi se tihega sožalja! Valentin Benkovič, Jožef Mrak, France Šubelj, Anton Lap, Janez Golob, Florjan Benkovič, Matevž Rupnik, katoliško-narodni backi in likvidatorji.

— **Naši pastirji.** Iz Vodice se nam piše: Naši „pastirji“ so največkrat res pravi pastirji, namreč pastirji po izobrazbi in po surovosti. To se je pokazalo posebno takrat, ko se je možila Polona Žitnik, katero je pastir pri oklicih imenoval, ali kakor tukaj pravijo, klical za „rokovnjaško“. — Da je to prava beseda na pravem mestu, na leci, v božjem hramu, o tem ni dvoma. Ali je to Kristus učil, ali je on svoje vernike zmerjal z rokovnjači? Naši pastirji pravijo vendar, da samo to uče, kar je Kristus učil. Ker je pa sinaha Polone Žitnik mislila, da kar pastir stori, vse prav stori, je tudi ona prejšnji mesec enkrat Polono Žitnik klicala za „rokovnjaško“. Toda sinaha se je v tem zelo zmotila, kajti Polona Žitnik je hitro tekla v Kamnik tožit svojo taščo. Zakaj ni Polona Žitnik tožila pastirja, ki jo je javno, na leci, vpričo cele fare imenoval „rokovnjaško“, je res neumevno; mogoče zato ne, ker se je bala, da bi ji pastir ne naredil, da bi môra hodila njene prešiče tlačiti. Vera peša, pešala pa bode še hitreje, kajti vsak dan bolj vidimo, da so naši pastirji postali pastirji samo zato, da oblastno s prižnice vpijejo na svoje ovce in da morejo po svoji volji striči volno s svojih backov.

— **Šusteršič protestira.** Vsled klerikalne obstrukcije ni mogel dež. zbor v minolem zasedanju dovoliti proračuna in s tem tudi ne skleniti pobiranja dež. doklad. Naravno je, da radi bedaste obstrukcije dr. Šusteršiča in njegovih pajdašev ne sme zastati vse dež. gospodarstvo. Dežela ima obveznosti, katere mora izvrševati. Bolnice ne bo zaprla zaradi Šusteršičeve pobalinske obstrukcije, uradnikom in učiteljem ne more plač — dolžna ostati. Vsled tega je dež. odbor naprosil vlado, naj izposluje cesarsko naredbo, da sme tudi prihodnje leto pobirati dež. doklade. Sedaj pa se je oglasil dr. Šusteršič in je v imenu klerikalne stranke poslal ministrskemu predsedniku protest proti temu, da bi se dovolilo pobiranje dež. doklad. Ta dr. Šusteršič je res velika šema, ko misli, da se bo vlada ozirala na njegov protest. Najprej je s svojo obstrukcijo onemogočil, da dež. zbor ni mogel ničesar skleniti zastran pobiranja dež. doklad, sedaj pa protestira, da bi se popravila škoda, ki jo je povzročil. Vlada je seveda Šusteršičev protest s primernim preziranjem v koš vrgla. In drugzega ta protest tudi ni zaslužil. Prva dolžnost vsakega poslanca je, da v dež. zboru omogoči rešitev rednega gospodarstva tičočih se zadev, potem pridejo šele druge zadeve. Tudi socialni demokratje zahtevajo splošno in enako volilno pravico, a kot dostojna in poštena stranka niso nikdar poskusili jo izsiliti z obstrukcijo. Klerikalni poslanci so brezvestno grešili proti prvi svoji dolžnosti in preprečili, da deželni zbor, dasi je imela večina najboljše voljo, ni mogel ničesar skleniti glede doklad. V taci izrednih razmerah ne preostaja drugzega, ka-

kor poseči po izrednih sredstvih. Deželni aparat mora funkcionirati in se zaradi klerikalne obstrukcije ne ustavi. Tako izredno sredstvo je cesarska naredba. Zgodilo se je že dostikrat da se je potom cesarske naredbe dovolilo pobiranje dež. doklad in klerikalci niso temu ugovarjali. S tem so molče pripoznali upravičenost in zakonitost takega postopanja. Če so sedaj protestovali proti temu, jih to le smeši. Vsaka dostojna stranka se oglasi proti nezakonitim odredbam koj prvič, ko se kaj takega primeri, ne pa šele čez 20 let. Dr. Šusteršič se sklicuje na dež. ustavo. Ta res ne obsega nobene določbe o takih izjemnih naredbah, ali ko je bila ta ustava uveljavljena, tedaj ni nihče mogel misliti, da bodo v dež. zboru sedeli kdaj tako brezvestni možje, da bodo z obstrukcijo zavirali vsako delo dež. zbora. Obstrukcija je nekaj izrednega in se mora po njej provzročena škoda le z izrednimi sredstvi paralizirati. In to se je zgodilo. Šusteršičev protest je šel tja, kjer je naslikana velika ničla!

— **Za škofove zavode.** V župni cerkvi pri Sv. Petru v Ljubljani je kaplan nedavno oznanil, da bo pri velikem altarju „ofer“ za škofove zavode. Cerkev je bila polna, a ko je prišel čas za „ofer“, je obšla ljudi nekaka slepota, kajti kar videli niso, kje da je veliki altar in jo vdarili proti vratom in ven . . .

— **Javno vprašanje.** Minulo je menda že tri leta, kar se je osnovalo društvo „Naša straža“ v obrambo slovenske posesti v obmejnih pokrajinah. Skladali smo za njo vsi brez razločka stranke. Na čelo se ji je postavil g. dr. Ivan Šusteršič. V mestni dvorani ljubljanskega mesta je bilo prvo zborovanje. Nespravljivost imenovanega načelnika je zakrivila takrat, da se narodno-napredna stranka ni hotela več udeleževati. Od tedaj je ostalo vse v rokah g. dr. Šusteršiča, načelnika, in gosp. dr. Schweitzerja, blagajnika. Od „Naše straže“ pa ni več ne duha, ne sluha. Kaj dela to društvo? Kje je zložen denar? Zakaj se ne skliče nikako zborovanje? Ali bi se dohodki iz naboranega denarja ne mogli nakloniti družbi sv. Cirila in Metoda, ki ima primeroma enak pomen? Obstrukcija je kriva, da družba že dve leti ne dobi od deželnega zbora navadne podpore. Naj bi obstrukcionisti naši prepotrebni, v velikih stiskah živeči družbi preskrbeli vsaj kako nadomestilo!

— **Surovost ob mrliški krsti.** V vasi K. v Istri je umrl neki otrok, čigar pogreb bi se bil moral vršiti dne 21. dec. m. l. Ondotni župnik — ime bodi zamolčano — je prišel ob določenem času v hišo žalosti, da popelje sprevod na pokopališče. Kaj je pač naravneje in bolj človeško, kakor to, da je otrokova mati v svoji bolesti bridko zajokala, videvši, da odneso otroka iz hiše. Materine solze ob krsti otroka so svete in vsak jih spoštuje. Toda župnik te vasi niti materine solze ne spoštuje. Surovo se je zadržal nad plakajočo ženo, da naj neha jokati, sicer pojde domu in ne pojde s sprevodom na pokopališče. Mati je v svoji žalosti morda to zapoved prestila, ali pa sploh ni imela toliko moči, da bi bila vdušila svoj jok in svojo bolest. Jokala je dalje. Zdaj pa se je župnik raztogotil. V „sveti“ svoji jezi je z vso silo vrgel svečo, ki jo je držal v roki, ob zid, da se je

prelomila na dva konca in meni nič tebi nič odšel domov. Ljudem ni preostajalo nič drugega, kakor da so nesli otroka na pokopališče in ga pokopali brez župnikovega žegna. Tako kani-balsko postopanje katoliškega duhovnika je pač pravi škandal.

— **„Rodoljub“.** Prva letošnja številka „Rodoljuba“ se je nekoliko zakasnila. Prav v zadnjih dneh minolega leta in v prvih dneh tekočega leta se je „Narodna tiskarna“ preselila v svojo novo hišo. Preselitev tako velikega zavoda kakor je „Narodna tiskarna“ seveda ni lahka stvar in zato tudi pri najboljši volji ni bilo mogoče „Rodoljuba“ pravočasno izdati. Prijatelji „Rodoljuba“ naj to blagohotno oprostite. Prihodnja številka izide že redno in sicer prihodnji teden.

— **Nadležen kaplan.** Škofjeloški kaplan Nace Zaplotnik leta po kmetih od hiše do hiše in nadleguje ljudi, naj se naroče na „Slovenca“. Obletal je že vso okolico. Ljudje se ga tako boje, da kar beže pred njim, ker je bolj nadležen kakor kaka ciganka, ki ima otroka v zaklju na hrbtu, a mu nima dati kaj jesti. Kaplan vleče stare ženske za kijklje izza peči in jih priđuša, naj naroče „Slovenca“. Tudi cenejši je postal „Slovenec“. Kmetom ga ponujajo po 20 K. Morda mislijo, da bodo kmete že drugače odrli, da pokrijejo ta izpadek, ali pa se jim godi tako slabo, da ga morajo dajati za vsako ceno. Eno pa je gotovo: Nadležni so kakor brenceljni o sv. Jakobu pred dežjem!

— **Učitelj Jaklič, ta politična pokveka še vedno ne miruje.** Poprej so se mu hlačice tresle, sedaj, ko je po mehki deželni šolskega sveta srečno prestal disciplinarno sodbo, pa se obnaša kot pijana muha, ter kriči, da sta Hein in Kaltenegger kapitulirala pred njim. To je čez vso mero nesramno, skoraj še nesramnejše, kakor tuje babnice pod tujim imenom vlačiti po ljubljanskih hotelih! Ali človečetu, ki se noč in dan zaganja v naše učitelje, bodi povedano, da si prej zlomi vratek, nego se pa sistem v deželi spremeni. Svetujemo mu, da naj je ponižen, ker v bodočem disciplinarnem slučaju ne bode nikdo več imel usmiljenja z njim, usmiljenja, kakor ga je sedaj še rešilo. Če ima Jaklič kaj možgan v glavi, bode vedel, kaj imamo v mislih!

— **Šola pri Sv. Jakobu na Koroškem,** ta edina slovenska šola v celi koroški deželi, je sedaj tudi uničena. Naučno ministrstvo je odbilo rekurz občinskega odbora in potrdilo sklep deželnega šolskega sveta, s katerim se ta šola razdeli. Vsakemu, kdor se zanima za javne stvari, je znana zgodovina te šole. Po dolgoletnih bojih, šele po velikanskih naporih se je posrečilo izvojevati slovensko ljudsko petrazrednico v Št. Jakobu. Ta slovenska šola je bila Nemcem in nemškimi oblastnikom vedno trn v peti in preganjali so jo z vsem sovraštvom. Z nasiljem in z zvijačami so dosegli, da so razne kukavice prosile, naj se šola razdeli in koroški deželni šolski svet je temu seveda z radostjo ustregel. Lansko leto je odredil, da se šola razdeli na slovensko dvorazrednico in na »utrakvistično«, ki pa ne bo drugzega, kakor nemška. Obč. odbor v Št. Jakobu se je proti temu

pritožil na ministrstvo. Nemške stranke so napele vse sile, da preprečijo ugodno razsodbo. Upregle so celo železniško stavbno vodstvo, da je peticioniralo za uničenje cvetoče slovenske šole. Ministrstvo je meseca septembra sistiralo razdelitev šole za toliko časa, da bo rekurz rešen, sedaj pa je, kdo ve po kakih vplivih, pogazilo pravico in zakon in potrdilo sklep deželnega šolskega sveta. S tem so koroški Slovenci izgubili edino slovensko šolo na Koroškem.

— **Župnik in VI. božja zapoved.** Te dni je bila v Velikovecu zanimiva kazenska obravnava. Župnik Mažir v Šmarjeti pri Velikovecu je tožil ženo tamkajšnjega nadučitelja radi razžaljenja časti, ker je v nekem pismu na svojega moža župnika dolžila, da jo je dalje časa zasledoval z nenavnimi ponudbami in da se mu je končno posrečilo, jo zapeljati. Pri obravnavi je toženka izpovedala, da ji je župnik večkrat prigovarjal, da se mu naj uda, in da je ta svoj smoter dosegel, ko je enkrat prišla v župnišče plačevati župniku za neke molitve v cerkvi. Ker jo je vest pekla, se je hotela svojemu možu izpovedati in je v ta namen napisala ono pismo, katerega si pa ni upala mu izročiti. Po naključju pa je nadučitelj le našel dotično pismo, na kar je prišlo med zakoncema do zelo burnih prizorov. O tej stvari je zvedel tudi župnik Mažir in vložil, meneč, da se bo opral in da nadučiteljeva žena ne bo izpovedala proti njemu, tožbe radi razžaljenja časti. Toda Mažir se je korenito motil, zakaj obtoženka ni le sama vse priznala, ampak je nastopila celo dokaz resnice. Kot priča je bila zaslišana neka Marija D., žena hišnika v Vetrinju, ki je pod prisego izpovedala, da jo je župnik Mažir enkrat na cesti v Šmarjeti nagovoril in ji prigovarjal, da bi se mu udala. Ko je pozneje prinesla v župnišče jagode, je župnik znova silil v njo, da je končno pala in grešila. Oče imenovane Marije D., zaslišan kot priča, je izjavil, da mu je njegova hči takoj, ko se je vrnila domov, pripovedovala, da je župnik z njo „nekaj napravil.“ Na zagovornikovo vprašanje, kaj si je pri tej izpovedi mislil, je svedok molčal. — Ko ga je zagovornik vprašal: „No, ali ste si mislil, da je župnik z Vašo hčerjo molil rožni venec?“ je župnik ves ogorčen se dvignil in kričal, da protestuje kot katoliški duhovnik proti takemu zasmehovanju katoliške vere. Nato je bila še zaslišana natararica Eliza S., ki je povedala, da ji izmed gostov, katerim je v krčmi stregla, ni bil nobeden tako vsiljiv, kakor župnik. Mažir jo je večkrat vabil, naj ga pride obiskat v župnišče in da naj stopi pri njem v službo kot kuharica. Ko mu je odgovorila, da ne zna kuhati, je rekel, da to nič ne dene, zanj zna že vsega dovolj. Obtoženka je še ponudila več drugih dokazov, a sodniku je bilo že podanih dokazov dovolj. Nadučiteljeva soproga, katero je župnik zapeljal in jo potem izmaščevanja, da ga je izdala soproga kot tatu svoje časti, tožil, je bila seveda — oproščena! To je lepa slika iz duhovniškega življenja! Kaj pravi »Slovenec« k temu?

— **Požar.** Ivanu Zavrlu v Dolgi Nogi je zgorela 23. pret. m. koč, vredna 660 kron. Zavrl je bil zavarovan samo za 300 kron. Ogenj je nastal, ker se je vnel leseni obok nad pečjo, ki je bila preveč zakurjena.

— **Pri zgradi škofovih zavodov** v Št. Vidu se je 9. t. m. ponesrečil delavec Anton Gall. Gall je kopal rov za kanal in se je nanj vsula debela plast zemlje, da je bil hudo poškodovan. Prepeljali so ga v deželno bolnico. Pri škofovih zavodih se je v kratkem času prigodilo toliko nesreč, da bi se dalo zares sklepati, da škofa ne spremlja — blagoslov božji pri njegovih podjetjih.

— **2160 kron je izgubil** hlapec Ivan Gašperlin po domače Vrbanov iz Gmajnce 5. t. m. v Kamniku, ko je šel s kolodvora v mesto. Gašperlin je dvignil ta denar istega dne v hranilnici v Ljubljani in ga je imel spravljene v pisemskem kuvertu v žepu. Ker je bil isti dan v Kamniku sejem, se sumi, da je denar našel kak tuji sejmar.

* **Jubilej cerkvene dogme.** Od 8. decembra 1854 je katolikom strogo zapovedano, verovati v brezmadežno spočetje. Do tega dne je bilo dovoljeno, imeti različno mnenje o tem, kako se strinja božji misterij Kristovega rojstva v okvir božjih naravnih zakonov. Ker pa so se začeli v Rimu bati, da bi to različno razmišljanje zavedlo katoliške teologe na pot svobodne misli, je odredil papež Pij IX., da ne sme pravoverni katolik sploh nič misliti o verških misterijih, temuž se držati le dogme nezmotljivega papeža — ki pa je postal nezmotljiv šele 16 let pozneje. Od 8. decembra 1854 ne obstoji za teologe več vznemirljivo vprašanje, kajti s papeževim § 14. se je enkrat za vselej določilo, da se je spočetje Odršenika izvršilo neodvisno od naravnih zakonov. Sicer so naravni zakoni božja uredba, a to ne spremeni na stvari nič, v potrebi se tudi božji zakoni preklidajo, kakor Badenijeve jezikovne naredbe. In katoliški teologi so v svoji apatiji in lenobi za samostojno razmišljanje še hvaležni papežu Piju IX. za oktroirani absolutizem. Sedaj se jim je treba božji h misterij le po suhoparnih knjigah na pamet učiti in pri tem nič misliti. V tem se odlikuje posebno avstrijsko duhovništvo, ki se že sedaj pripravlja, da proslavi letos jubilej brezmadežnega spočetja. Na Nižjeavstrijskem se je v ta namen že ustanovil imakulata - odbor pod predsedstvom kanonika in poslanca Schöffenthnerja.

* **Bivši menih — roparski morilec.** V Bayeuxu na Francoskem je menih Commun razpuščenega reda umoril in oropal neko po božno, staro gosposkično. Commun je bil svoječasno v prisilni delavnici, a ko so ga iz nje izpustili, začutil je v sebi poklic za meniha. Sprejeli so ga v samostan ter mu kmalu izročili tudi pouk otrok. Najprvo je učil v Havru, pozneje v Bayeuxu. Celé noči se je vlačil s slaboglasnimi ženskami okoli. Sedaj pa je celo zamenjal molitvenik in rožni venec z bodalom in revolverjem.

* **Dramatiške tantieme.** Dramatično pisateljstvo ima res zlata tla. „Charleyeva teta“ je prinesla pisatelju v Londonu 320.000 K, Sardou je dobil za svojo „Madame Sans-Gené“ samo v treh ameriških sesijah 140.000 K. Še več pa je dobil Sardou v Londonu. Samo eden podjetnik mu je plačal 1.420.000 K za „Fedoro“, „Tozko“, „Kleopatro“, „Ghismondo“, „Teodoro“ i. dr. „Feodora“ sama je donesla v štirih sesijah 600.000 K. Še bolj srečen kot Sardou pa je bil podjetnik, ki je sprejel od imenovanih predstav 14 mil. kron. Browson Boward je zaslužil s „Shenandoalno“ 400.000 K, „Aristocracy“ so mu donesli 200.000 K.

* **Posvetni božič.** Protiverško gibanje na Francoskem je začelo posegati na cerkvene praznike. Ker pa ti običaji pregloboko koreninijo v ljudstvu, so si pariški svobodomislci izmislili, praznike preosnovati. Tako se je letos vršila v dvorani prostozidarske centrale slovesnost »posvetnega božiča«. Na dnevnem redu je bilo predavanje o poeziji in prozi iz modernih in antikih klasikov. Proslavljala se je »jutranja zarja«, spomlad, revolucija itd., božič luči, narave, človeštva in socialne pravice.

* **Farneziška ura.** Nemška urarja Hausmann in Frillingsdorf sta nedavno prinesla papežu popravljeno slovečo farneziško uro. To uro je podaril grof Caserta papežu Leonu XIII. za jubilej. Ura je čudež mehanike. Izdelal jo je Facini iz Piačence leta 1700 ter kaže ure in minute po španskem in italijanskem času, dolgost dneva in noči v štirih letnih časih, lunine spremembe, solčne in lunine mrke, pravi in astronomični čas i. dr. Pa tudi zunanjščina je zelo dragocena in višek umetniškega dela.

* **Zamenjana mrliča.** Dne 29. avgusta t. l. je umrl v Reichenhallu znani kapelnik topliške godbe v Karlovih varih, Avgust Labitzky. Prepeljali so ga v Karlove vane ter ga z velikimi slovesnostmi pokopali. Drugi dan po pogrebu je prišlo iz Reichenhalla drugo truplo. Pod lesenim pokrovom je bil stekleni pokrov, skozi katerega so spoznali truplo kapelnika. Izkazalo se je, da je neki pijani sprevodnik v Monakovem zamenjal papirje ter so mesto kapelnika pokopali neko damo.

Loterijske srečke.

Brno, 5. januarja.	80, 58, 23, 31, 34
Dunaj, 2. januarja.	79, 21, 1, 84, 58.
Trst, 9. januarja.	73, 66, 74, 12, 16.
Građeo, 2. januarja.	89, 69, 63, 74, 31.
Praga, 13. januarja.	90, 40, 12, 26, 55.
Linc 9. januarja.	21, 27, 7, 40, 61.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro
v Ljubljani, Hlišarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na svojo firmo.

„Škrat“

Jedini slovenski humoristično-satirični tednik, ki prinaša izključno

(8) originalne slike!

Izhaja v Trstu vsako soboto.

Naročnina za vse leto 6 K, za 1/2 leta 3 K. — Posamezne številke

se prodajajo po 10 stotink.

Zahtevajte brezplačno številke na ogled!

Zahvala in priporočilo.

Podpisanemu je dne 9. oktobra 1903 požar uničil vse gospodarsko poslojpe. Zavarovan je bil pri

zavarovalni banki „SLAVIJI“ v Pragi.

Slavno glavno zastopstvo v Ljubljani mi je ves znesek (tudi vinarja ni odtegnilo) zavarovalnine popolnoma in točno izplačalo. Za to pošteno, točno in kulantno ravnanje tega zavoda se slav. zastopstvu najpriserneje zahvaljujem, ter kot tacega vsakteremu v njegovo korist najtopleje priporočam.

Družinska vas, dne 1. januarja 1904.

Florijan Zorko.

Vse se popolnoma potrjuje!
S. S. Zupanstvo občine Bela cerkev, 1./1. 1904.

Spominjajte se dljaške in ljudske kuhinje pri igrar in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo

kot primes vsakdanji kavni pijači.

Za centralo za eksistence

edino v celi Evropi!!

Vsak, kdor si želi s postranskim opravilom začasno ali trajno lahkim potom zaslužiti na dan 5—20 kron (odvisno je od marljivosti), obrni se do podpisane. Opravljati taka opravila zamorejo osebe vsakega stanu, priproste in izobražene v vsakem kraju. Vsak bo to izvrševal lahko na domu, zunaj ali na potu (tudi dame). Vsak prosilec dobi s pošto približno v 14 dneh čez poldrugi sto dobrih ponudb zastoj. Prosilec znati mora vsaj nekoliko nemščine. Poslati mi je takoj samo natančen naslov (stan, hiš. števil. in zadnjo pošto) in pridejati v pismo za poštnino i. t. d. 2 marki po 5 krajcarjev.

Opomba: Stotero povrnem te stroške vsakomur, ako bi to ne odgovarjalo resnici.

(3)

J. Križman v Ptuju (Pettau).

KAROL REBEK

od c. kr. vlade potrjeni zastopnik
proge 1826—30

„Rdeča zvezda“
Ljubljana, Kolodvorske ulice 41

od južnega kolodvora druga hiša na desno.
Najkrajša, najcenejša in najboljša vožnja

v Ameriko

je na brzoparnikih te linije.
Potniki bodo edino pri meni brezplačno zdravniško preiskani.

Veljavne vozne listke in natančni pouk izseljencem dobi se v moji pisarni:
Kolodvorske ulice št. 41.

Karol Rebek.

Hamburg-Amerika Linie

Največje najstareje parobrodno društvo na svetu.

Njega parobrodje obsega 280 velikanskih parnikov.

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih
direktna najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki iz Hamburga v Novi York ali pa v Halifax.

Brezplačna vsakvrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik:

Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig v Ljubljani

Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mitnice ali šrange.